

Jóansøkan í Vági í dag og í morgin

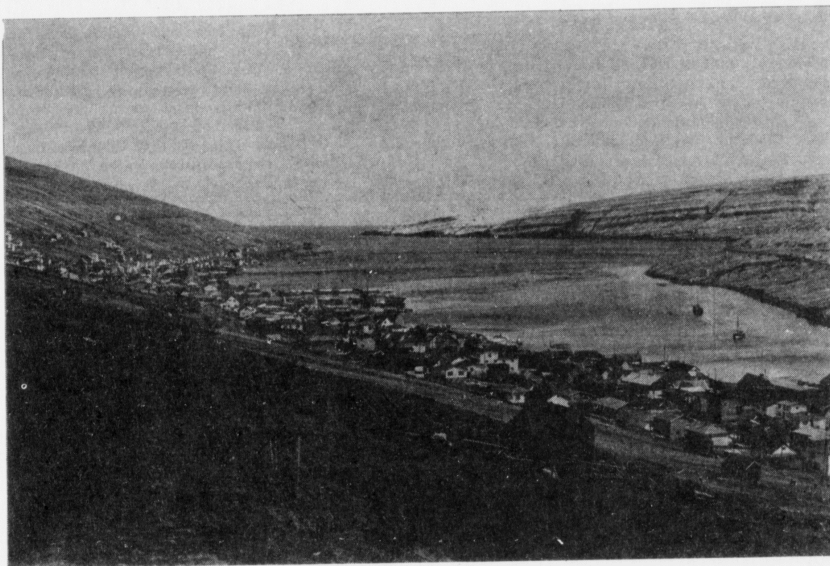
Hálvthundrað ár liðin síðani seinasta Ólavsøkan varð hildin í Vági

So verður Jóansøkan aftur hildin suðuri í Vági í ár. Suðuroyingar hava nú í meira enn ein mansaldur hildið stevnu við kappróðri, svimjing, fótbólti og fólkafundum. Av fyrstu tíð varð hendan stevna kallað Ólavsøku-leikir, og varð hon eisini hildin sjálvan Ólavsøkudag. Men so var tað, at J. Nolsøe á Tveroyri kom við tí frálíka hugskoti, at fáa egnan stevnudag og helt hann at Jóansøkudagur mundi vera best hóskandi. Hesum hava suðuroyingar uttan iva tikið væl undir við, tí longu árið eftir var Jóansøkuhald á Tveroyri, hetta var í 1925.

Í 1924 varð hin sokallaða Ólavsøkan hildin í Vági fyrri seinastu ferð, also fyrri hálvthundrað árum síðani, og var hetta eisini seinasta Ólavsøka í Suðuroy, tí sum nevnt varð dagurin og navnið broytt árið eftir á Tveroyri.

Vágbingar hildu so sína fyrstu Jóansøku í 1926.

13. august 1924 hevði J. Nolsøe hesa søguliga grein í Tingakrossi: »Ólavsøkudag var nógvr fólk ymsastaðir frá komið saman at stuttleika sær suðuri í Vági, har ymiskir itróttir vórðu framsýndir og fólkafundur hildin á Fløtuni Friðu. Tað var áhugavert at siggja tann kappróður har varð sýndur. Sney áttamannaferð isenn við fróðandi ferð av Nestanga og inn eftir Vágstjørni, imóti tí nýggja havnaverkinum, sum var málið fyrri kappróðurin. Sjalvsama javnr vóru bátarnir, litil munur var ímillum fremsta og aftasta, har var væl róð. Báturin hjá keyp-

Vágsbygd

manni Dahl á Gørðum bar sigurin heim og vann tað útsetta silvurmerkið. Ikki minni hugtakandi var at siggja kappsvimjingina har kennarin Th. Nygaard í Vági var fyrstur á mál, og vann eitt silvursteyp.

Kennari P.M. Dam og prestur Alsinger talaðu á fólkafundinum um andaligar spurningar og keypmaður D.J. Thomsen í Vági um feroyskt vinnuliv og viðurskipti í gomlum døgum og fram til

Vágbingur avtikin á Norðoyastevnu 1974

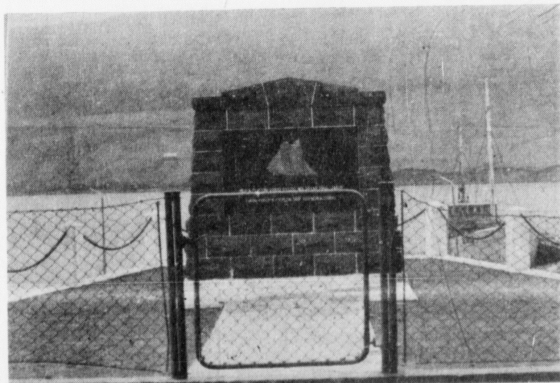
okkara tíð. Hann minti millum annað á, at har á Fløtuni Friðu, har fundarfólk stóð, varð kjølurin lagdur til tað fyrsta feroyska dekksskipið Royndina, ið Nólsoyar Páll bygdi.

Í sama bili røðarin nevndi Royndina, var mær hyggjandi yvir á vánna, har ein onnur »Roynd«, hin stásiligi Vágstrolarin lá prýddur við floggum av toppi í dekk, ein talandi mynd uppá tað framstig feroyskt vinnuliv hevur havt, síðani kongliga handilsokið varð lyft av feroyingum, tað fjáltrandi band, Nólsoyar Páll gekk fremstur fyrri at loysa, tá hann ikki sjálvur fekk at siggja nakað úrslit — honum eydnaðist so stókkuta stund at liva.

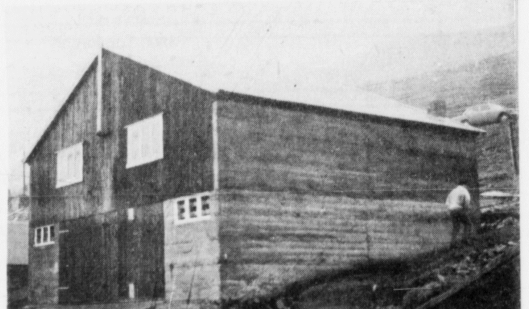
Veðrið var av tí allar besta, og vágbingar sýndu stóran blíðskap. Hornorkestrið »Vágs musikfelag« spældi lystuliga, og fundarfólk var í góðum hýri. Øll vóru á einum máli um, at hetta var ein væl eydnað Ólavsøkuferð. Keyppmaðurin Peter Nolsøe á Marknøyrri eigur æruna og tøkkinu fyrri, at ein slik samkoma einferð um árið, millum suðuroyingar, er komin í lag. Hann og undirritaði, ið hava samráðst um hetta, hava als ikki viljað, enn minni hugsað, at broytta gamlan sið, at fara til Havnar at halda Ólavsøku, okkara nationala hátíðardag. Tvørtur imóti, tað hava ikki verið ferri suðuroyingar í Havn í ár enn vanligt. Tað er altíð nógvr fólk heima í Suðuroy, ið ikki hefur stundir til hvørt ár at fara tann langa vegin til Havnar, men sum kortini høvdu havt stuttleika av at komið saman við fólk ein góðan útfærðardag. Tó eg havi gjølla hugsað um hetta; skuldi hvør bygd í Føroyum fari at hildið Ólavsøku við veitslulag, kundi tað væl drigið tann vegin, at hin meira enn 1000 ára gamli siður fór at fúnast. Eg vil tí mæla til, at vit suðuroyingar finna ein annan dag til árliga at hittast til skemtan og álvara, t.d. Jóansøkudag, hásumardag, tá ið dagur og nátt eru eins.

Soleiðis skrivur J. Nolsøe í grein síni í Tingakrossi, og er hetta uttan iva tann beinleiðis orsøkin til, at Jóansøkan kom í lag. Komandi ár kunnu so tvermenn halda 50 ára dagin.

Palle

Fløtan friða hevur altíð átt sín lut í Jóansøkuhaldinum. Á Jóansøku 1962 varð hesin minnisvarði til minnis um fyrsta dekkssfarið, sum varð byggt í Føroyum og um menninar, sum bygdu tað — Nólsoyar Páll og aðrar, avdúkaðar á Fløtuni Friðu

Neystið hjá Vágs Kappróðrafelag, sum varð byggt í 1957/58. Neystinum standa sneyr bátar. Tveir Vágbingar, tvær Royndir, Smiril Ormurin Langi og Tofta Regin